

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी,

वेरावलम्

अभ्यासक्रमः

शास्त्रीकक्षा

तृतीयसत्रम् (Semester-03)

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	70
Subject	अनिवार्यसंस्कृतम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 01	Credits	3
Paper Code	-		

अभिज्ञानशाकुन्तलम् (१ तः ४ अङ्काः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	● कालिदासस्य तत्कृतीनां च परिचयः । ● नाटकस्वरूपज्ञानम् । ● अभिज्ञानशाकुन्तलस्य कथावस्तुज्ञानम् । ● नाट्यसंवादकलाज्ञानम् । ● नाट्यरसानुभूतिः ।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE		Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, अभिज्ञानशाकुन्तलम् प्रथमोऽङ्कः		25	16	01
2	द्वितीयतृतीयाङ्कौ		25	16	01
3	चतुर्थोऽङ्कः		20	13	01
Course Outcome	● कालिदासस्य तत्कृतीनां च परिचयः । ● नाटकस्वरूपज्ञानम् । ● अभिज्ञानशाकुन्तलस्य कथावस्तुज्ञानम् । ● नाट्यसंवादकलाज्ञानम् । ● नाट्यरसानुभूतिः ।				
References:					

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रम

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	35+35
Subject	English & Computer	Hours	
Paper Name	Paper-2	Credits	
Paper Code	-		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

- This paper is design to get knowledge of Microsoft Excel, Internet, and application related to internet.

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	Text: Colors of life- A Textbook for College Students, Macmillan - Section-1 Prase-4 My Grand Mother- Khushwant Sing - Prase-5 My Greatest Olympic Prize- Jesse Owens	20		
2	Grammar: Preposition (Time and Place)	8		
	Composition Paragraph Writing List: (1) My Family (2) My Village/City (3) Trees are Best Friend (4) My College (5) My Favourite National Hero (6) My College Life (7) My Favourite Film (8) My Favourite Teacher (9) Best Friend of mine (10) Best Place I Visited	7		
3	- Basics Workbook, worksheet, workspace, Formatting workbook, Conditional formatting, Working with charts, Data validation, Sorting data, Auto filter and advanced filter, Excelshortcuts, Pivot tables - Functions Mathematical, Financial, Statistical, Logical, Counting, Date and Time, TextFunctions, Lookup and Reference, Total and Subtotal function	35		

Course Outcome

- This paper is design to get knowledge of Microsoft Excel, Internet, and application related to internet.

References:

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્
શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri – 02 (SYBA)	Name of Faculty	Abhinav Gyan Vidyan
Semester	03	Marks	70
Subject	GUJARATI	Hours	45
Paper Name	પરમ્પરાપરક વાર્તાઓ સંપાદક. રાધેશ્યામ શર્મા	Credits	3
Paper No	3		

Course Objectives Student Teachers will be able to		- વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ટૂંકી વાર્તા(નવલિકા) સ્વરૂપથી પરિચિત થશે. - વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓથી માહિતગાર થશે.		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	નવલિકા સ્વરૂપ – વિકાસ	15	12	3
2	નવલિકા સંગ્રહનું સમગ્ર લક્ષી મૂલ્યાંકન	15	12	
3	વાર્તા સમીક્ષા	20	12	
4	કહેવતો, રૂઢિપ્રયોગ અને નિપાત	20	09	
Course Outcome		- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં નવલિકા સાહિત્ય સ્વરૂપનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે. - સ્પષ્ટાત્મક પરીક્ષાઓમાં ગુજરાતી ભાષા વિશે જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે.		
References:		➤ પરસ્પરાયરક વાર્તાઓ 'સંપાદક—રાધેશ્યામ શર્મા પ્રકાશન.પાર્શ્વ પ્રકાશન યથાસ્વાદ ➤ ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા – જયંત કોઠારી ગૂજર્ ગ્રંથ રત્ન કાર્યાલય અપકાવ્ય ➤ ટૂંકીવાર્તા – વિજય શાસ્ત્રી અરૂણોદય પ્રકાશન –અમદાવાદ ➤ નવી ટૂંકીવાર્તા કળા સીમાંસા – કિશોર જાદવ આર.આર.જેન્તી કું.મુનશી ➤ નવી ટૂંકીવાર્તા સંપા.રાધેશ્યામ શર્મા ➤ ભાષા સજ્જતા અને લેખન કૌશલ્ય ડો.યોગેન્દ્ર વ્યાસ પાર્શ્વ પ્રકાશન		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Abhinav Gyan Vidyan
Semester	03	Marks	70
Subject	दौड़- उपन्यास	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्र-3	Credits	03
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to		• छात्र हिन्दी उपन्यास की परिभाषा, तत्त्व, विकास और प्रकार से परिचित होंगे । • छात्र आधुनिक महिला उपन्यासकारों का परिचय प्राप्त करते हुए ममता कालिया के व्यक्तित्व-कृतित्व को जानेंगे । • छात्रों में उपन्यास को पढ़कर नये जीवनमूल्यों से अवगत होंगे ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	उपन्यास- परिभाषा, तत्त्व, प्रकार, विकास हिन्दी के आधुनिक महिला उपन्यासकार ममता कालिया- व्यक्तित्व-कृतित्व	14	12	
2	'दौड़' उपन्यास की कथावस्तु 'दौड़' उपन्यास की पात्रयोजना उपन्यास कला के तत्त्वों के आधार पर 'दौड़' का मूल्यांकन	14	11	
3	'दौड़' उपन्यास में व्यक्त समस्याएँ 'दौड़' उपन्यास का शीर्षक 'दौड़' उपन्यास का उद्देश्य	14	11	
4	'दौड़' उपन्यास में व्यक्त उपभोक्तावादी संस्कृति 'दौड़' उपन्यास में व्यक्त शिक्षा में भ्रष्टाचार 'दौड़' उपन्यास का परिवेश 'दौड़' उपन्यास का अन्त	14	11	
5	युनिट- १ से ४ के आधार पर बहुवैकल्पिक प्रश्न	14		
Course Outcome		• छात्र हिन्दी उपन्यास की परिभाषा, तत्त्व, विकास और प्रकार से परिचित होंगे । • छात्र आधुनिक महिला उपन्यासकारों का परिचय प्राप्त करते हुए ममता कालिया के व्यक्तित्व-कृतित्व को जानेंगे । • छात्रों में उपन्यास को पढ़कर नये जीवनमूल्यों से अवगत होंगे ।		
अभ्यासग्रन्थ :		➤ दौड़- उपन्यास, लेखिका-ममता कालिया, वाणी प्रकाशन, नई दिल्ली		
References:		• ममता कालिया-व्यक्तित्व व कृतित्व, विनय प्रकाशन, कानपुर • कथाकार ममता कालिया, डॉ. रेखा मुळे, विकास प्रकाशन, कानपुर • आधुनिकता के सन्दर्भ में आज का उपन्यास, अतुलवीर अरोड़ा, पंजाब पब्लिकेशन, चंदीगढ़ • महिला उपन्यासकारों की रचनाओं में बदलते सामाजिक सन्दर्भ, डॉ. शीलप्रभा वर्मा, विद्याविहार, कानपुर • उपन्यास-स्वरूप और शिल्प, डॉ. शांतिस्वरूप गुप्त, अलंकार प्रकाशन, नई दिल्ली		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03		Marks	70
Subject	English		Hours	45
Paper Name	Paper-3		Credits	03
Paper Code	-			

Course Objectives

Student Teachers will be able to

•

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	Text: Beautiful Minds: A Textbook for College Students: McMillan (Section-01)	25	16	01
2	Grammar: (1) Voices- Active to Passive- Only Sentences, (2) Affixes	25	16	01
3	Composition: (1) Copy of an Advertisement, (2) Spoken Practice (Practical)	20	13	01

Course Outcome

•

References:

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	70
Subject	ગુજરાતનો રાજકીય ઇતિહાસ (મૌર્યયુગથી આધુનિકયુગ સુધી)	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	- To know the history of Gujarat. - To familiarize the students with the rule of the Maurya, Gupta, Solanki, Vaghela and Mughal in Gujarat. - To prepare the students to perform well in competitive exams.
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	(૧) મૌર્યકાલીન ગુજરાતની રાજકીય પરિસ્થિતિ, (૨) ગુપ્તકાલીન ગુજરાતની રાજકીય પરિસ્થિતિ, (૩) ચાવડાવંશની સ્થાપના અને તેના મુખ્ય શાસકોની રાજકીય સિદ્ધિઓ	14	9	
2	(૧) સોલંકીકાલીન ગુજરાતની રાજકીય પરિસ્થિતિ, (૨) સિદ્ધરાજ જયસિંહની રાજકીય સિદ્ધિઓ, (૩) કુમારપાલની રાજકીય સિદ્ધિઓ	14	9	
3	(૧) વાઘેલાયુગની રાજકીય પરિસ્થિતિ, (૨) કર્ણદેવ-ભીમદેવ-વસ્તુપાલ અને તેજપાલ- લવાણપ્રસાદ-વીરધવલ, (૩) મહંમદ ગઝનવી-મહંમદ ઘોરીનાં આક્રમણો	14	9	
4	(૧) ભક્તિ આંદોલન, (૨) તત્કાલીન સમાજના મુખ્ય સંતો અને તેમનું સાહિત્ય- નરસિંહ મહેતા, વલ્લભાચાર્ય, ભાણસાહિબ, અખોભગત, (૩) મરાઠાકાલીન ગુજરાતની રાજકીય સ્થિતિ	14	9	
5	(૧) ભારતીય સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં ગુજરાતનું યોગદાન, (૨) મહાગુજરાતની ચળવળ અને ગુજરાતની સ્થાપના, (૩) નવનિર્માણનું આંદોલન	14	9	

Course Outcome	- To know the history of Gujarat. - To familiarize the students with the rule of the Maurya, Gupta, Solanki, Vaghela and Mughal in Gujarat. - To prepare the students to perform well in competitive exams.
-----------------------	---

References:	- ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ, ભાગ-૪-૫, ભો.જે.વિદ્યાભવન, અમદાવાદ - ગુજરાતનો ઇતિહાસ- સોલંકીયુગ, સલ્તનતયુગ, ડૉ. એસ.વી.જાની., સી.જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ - ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ, રત્નમણીરાવ ભીમરાવ ખેરે - ગુજરાતનાં પ્રવાસન ધામો- મહેબુબ દેસાઈ
--------------------	---

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્
શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	70
Subject	ભારતીય અર્થતંત્ર-૧	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	- Understanding of the under-developed economy and its characteristics. - Apprehension of the importance of agriculture and the reasons for low productivity will be useful for the production increase. The students will be explained the new Agriculture Reforms Bill. - A light will be thrown on the need of the development of industries, its classification, small industries, creation of employment through it and on the problems of the small industries. - The study of the public sector enterprises, their efficiency, their development, and infrastructure will be helpful to take significant decisions regarding it. - The analysis of the Economic Reforms after 1991 and by the present government can be made.
--	--

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ભારતીય અર્થતંત્ર- (૧) અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા, (૨) અલ્પવિકસિત અર્થતંત્રનાં લક્ષણો	14	9	
2	ખેતી- (૧) ભારતમાં ખેતીનું મહત્વ, (૨) ભારતમાં નીચી ખેત ઉત્પાદકતાનાં કારણો, (૩) ભારતમાં નીચી ખેત ઉત્પાદકતાનાં ઉપાયો	14	9	
3	ઉદ્યોગો- (૧) ઉદ્યોગોનું વર્ગીકરણ- (અ) માલિકીની દૃષ્ટિએ, (બ) મુડીરોકાણની દૃષ્ટિએ, (ક) વસ્તુના સ્વરૂપની દૃષ્ટિએ, (ડ) આંતર માળખાકીય ઉદ્યોગો, (૨) ભારતમાં ઉદ્યોગોનું મહત્વ, (૩) ભારતમાં નાના ઉદ્યોગોનું મહત્વ, (૪) ભારતમાં નાના ઉદ્યોગોની સમસ્યાઓ	14	9	
4	ભારતમાં જાહેરક્ષેત્ર-(૧) જાહેરક્ષેત્રનો અર્થ, (૨) ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનું મહત્વ, (૩) ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રની સમસ્યાઓ, (૪) ભારતમાં જાહેરક્ષેત્રનાં ઉપાયો	14	9	
5	ભારતમાં આર્થિક સુધારાઓ- (૧) આર્થિક સુધારાનો અર્થ-વ્યાખ્યા, (૨) ૧૯૯૧ના ભારતમાં થયેલા આર્થિક સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન (ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ, વૈશ્વીકરણ)	14	9	

Course Outcome	- Understanding of the under-developed economy and its characteristics. - Apprehension of the importance of agriculture and the reasons for low productivity will be useful for the production increase. The students will be explained the new Agriculture Reforms Bill. - A light will be thrown on the need of the development of industries, its classification, small industries, creation of employment through it and on the problems of the small industries. - The study of the public sector enterprises, their efficiency, their development, and infrastructure will be helpful to take significant decisions regarding it. - The analysis of the Economic Reforms after 1991 and by the present government can be made.
-----------------------	--

References:	➤ ભારતીય અર્થતંત્રની પાયાની સમસ્યાઓ ભાગ- ૧ અને ૨, સી. જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ ➤ ભારતીય અર્થતંત્રની પાયાની સમસ્યાઓ ભાગ- ૧ અને ૨, બી.એસ.શાહ કંપની, અમદાવાદ
--------------------	---

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	70
Subject	સામાજિક સમસ્યાઓ	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	The study of this course will enable the students to understand – • The meaning, definition and causes of Social Problems • various family problems like Daury and Divorce • the meaning and causes of domestic violence and means of eradicating domestic violence • organizational problems like bribery and alcoholism • meaning and causes castism and AIDS			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	સામાજિક સમસ્યા- (૧) સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ, લક્ષણો, (૨) સામાજિક સમસ્યાના કાર્યો અને વિકાર્યો	14	9	
2	કૌટુંબિક સમસ્યા- (૧) દહેજ પ્રથાનો અર્થ, (૨) છુટાછેડાનો અર્થ અને કારણો	14	9	
3	ઘરેલુ હિંસા- (૧) ઘરેલુ હિંસાનો અર્થ, ઘરેલુ હિંસાનાં કારણો, (૨) ઘરેલુ હિંસાનાં નિવારણનાં ઉપાયો	14	9	
4	વિઘટનની સમસ્યાઓ- (૧) ભ્રષ્ટાચારની સમસ્યાનો અર્થ, કારણો અને નિવારણનાં ઉપાયો, (૨) મદ્યપાનની સમસ્યાનો અર્થ, કારણો અને નિવારણનાં ઉપાયો	14	9	
5	AIDS- (૧) AIDSનો અર્થ, કારણો, અસરો, નિયંત્રણનાં ઉપાયો કોમવાદ- (૨) કોમવાદનો અર્થ, કારણો, નિવારણનાં ઉપાયો	14	9	
Course Outcome	The study of this course will enable the students to understand – • The meaning, definition and causes of Social Problems • various family problems like Daury and Divorce • the meaning and causes of domestic violence and means of eradicating domestic violence • organizational problems like bribery and alcoholism • meaning and causes castism and AIDS			
References:	➤ ભારતની સામાજિક સમસ્યાઓ ભાગ- ૧ અને ૨. લેખક- પ્રો.જે.કે.દેવે, અનાડા પ્રકાશન, અમદાવાદ			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03	Marks	70
Subject	प्राच्यार्थशास्त्रम् एवं राजनीतिशास्त्रम्	Hours	45
Paper No.	04	Credits	03
Paper Name	कौटिलीयार्थशास्त्रम् (५-७ अधिकरणानि)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to

- राज्यकोशवृद्धे: उपायान् ज्ञास्यति ।
- राजसेवकानां भरणपोषणसन्दर्भे ज्ञानं प्राप्स्यति ।
- नृपं प्रति मन्त्रीणां व्यवहारस्य ज्ञानं भविष्यति ।
- समयाचारिकं ज्ञास्यति ।
- नृपमन्त्रीणां गुणानां ज्ञानं प्राप्स्यति ।
- राज्यव्यवस्थासन्दर्भे षड्गुणानां ज्ञानं भविष्यति ।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	पञ्चम-षष्ठाधिकरणे, सम्पूर्णे	20	13	1
2	सप्तमाधिकरणम्, १ तः ८ अध्यायाः	25	16	1
3	सप्तमाधिकरणम्, ९ तः १८ अध्यायाः	25	16	1

Course Outcome

- राज्यकोशवृद्धे: उपायान् ज्ञास्यति ।
- राजसेवकानां भरणपोषणसन्दर्भे ज्ञानं प्राप्स्यति ।
- नृपं प्रति मन्त्रीणां व्यवहारस्य ज्ञानं भविष्यति ।
- समयाचारिकं ज्ञास्यति ।
- नृपमन्त्रीणां गुणानां ज्ञानं प्राप्स्यति ।
- राज्यव्यवस्थासन्दर्भे षड्गुणानां ज्ञानं भविष्यति ।

References:

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	03		Marks	70
Subject	Computer		Hours	45
Paper Name	Paper-4		Credits	03
Paper Code	-			

PROGRAMMING IN C

Course Objectives Student Teachers will be able to	Develop basic programming skill, concept of memory management and file concept.
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	Introduction of C Language - Introduction to Programming - Various Computer Languages - History & Overview of C Language - Difference between traditional C and modern C - C character set - C tokens - Keywords - Constants - Strings - Identifiers and variables - Operators - Operators & Hierarchy of operators - Data types in c - Type casting & Type Conversion - Pre – Processors in C Introduction of Logic Development Tools - Introduction of Logic & Basic of Algorithm. - Basics of Flow Chart - Dry-run and its Use. - Other Logic development techniques (Algorithm and Flowchart Based on Programming)			
2	Branching & Looping - Decision structure - If statements(All Types) - Switch statement - Conditional ternary operator - Looping Structures - For loop - Do...while loop - While loop - Nesting of loops - Jumping statements - Break statement - Continue statement - Go to statements			
3	Library Functions			

	• Introduction of Library Function • Brief overview of Header Files (stdio.h, conio.h, math.h, string.h, stdlib.h, ctype.h, graphic.h, process.h, dos.h) • Types of library functions String Function:- strcpy, strncpy, strcat, strncat, strchr, strcmp, strncmp, strlen, Strstr Mathematical Functions:- ceil, div, exp, fabs, floor, fmod, log, pow, sqrt Date & Time Functions:- clock, time, gmtime, localtime Graphics Functions:- initgraph, closegraph, arc, line, circle, ellipse, getx, putx, setcolor, setbkcolor I/O Formatting Functions:- printf, scanf, getc, getchar, gets, putc, putchar, puts Miscellaneous Functions:- delay, clrscr, isalnum, isalpha, isdigit, islower, isprint, isspace, isupper, toupper, tolower Standard Library functions:- abs, atof, atol, exit, free, rand Memory Allocation Functions:- malloc, realloc, calloc User Define Functions (udf) • Concept of User Define Function • Types of user defined functions • call by value & call by reference • Nesting & Recursion • Storage classes			
4	Array • Concept of Array • Types of arrays ▪ Single dimensional array ▪ Two dimensional array ▪ Multi-dimensional array • String arrays • Array with functions using UDF • Use of Arrays in Programming Structures • Concept of Structure • Initializations and declarations • Array with structures ▪ Array of Structure ▪ Array Within Structure • Udf with structures • Nested structures • Introduction to union • Difference between Structure & Union			
5	Pointers • Concept of Pointers • Pointer to Variables • Pointer to Array • Pointer within Array • Pointer To Structure • Pointers within structure • Pointer to Pointer • Use of pointers in Dynamic Programming File Handling • Concept of data files • Importance of file handling			

	• I/O Operation • Command line arguments			
Course Outcome	• Develop basic programming skill, concept of memory management and file concept.			
References:	➤ Programming in ANSI C, E. Balagurusami ➤ Let Us C, Yashwant Kanetkar ➤ Working with C, Yashwant Kanetkar ➤ Programming in C, Schaum Series publication ➤ https://www.tutorialspoint.com/cprogramming/index.htm ➤ http://www.eskimo.com/~scs/cclass/notes/top.html ➤ http://c-faq.com/ ➤ http://www.learn-c.org/ ➤ https://www.tutorialspoint.com/cprogramming/cprogramming_tutorial.pdf ➤ https://www.w3schools.in/c-tutorial/ ➤ https://www.javatpoint.com/c-programming-language-tutorial			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञवल्क्यशिक्षा

Course Objectives Student Teachers will be able to		धर्मरक्षणार्थं साम्प्रतिकसमये वेदाध्ययनस्यावश्यकता वर्तते । परन्तु वेदाध्ययने केचन नियमाः वर्तन्ते, तेषां नियमानां ज्ञानं याज्ञवल्क्यशिक्षामाध्यमेन भवति । वर्णोच्चारण-स्वरसञ्चालनादि-विशेषवैदिकनियमान् छात्रान् प्रति बोधयितुं ग्रन्थ एष छात्राणां कृते उपयोगी विद्यते । तत्प्रयोजनप्रपूर्तयैषा शिक्षा पाठ्यग्रन्थेषु निर्धारिता अस्ति ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः आदितः पञ्चाशत् श्लोकाः । (१- ५० श्लोकाः)	25	16	01
2	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः हस्तसञ्चालनविधितः नीचोच्चसम्पन्ने स्वरिते ऊर्ध्वं हस्तसञ्चालनं किं वा अधोमुखं इत्यन्तं यावत् । (५१- ९२ श्लोकाः)	25	16	01
3	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः वर्णप्रकरणम् वर्णप्रकरणस्य आदितः पञ्चचत्वारिंशत् श्लोकाः । (१- ४५ श्लोकाः)	20	13	01
Course Outcome		धर्मरक्षणार्थं साम्प्रतिकसमये वेदाध्ययनस्यावश्यकता वर्तते । परन्तु वेदाध्ययने केचन नियमाः वर्तन्ते, तेषां नियमानां ज्ञानं याज्ञवल्क्यशिक्षामाध्यमेन भवति । वर्णोच्चारण-स्वरसञ्चालनादि-विशेषवैदिकनियमान् छात्रान् प्रति बोधयितुं ग्रन्थ एष छात्राणां कृते उपयोगी विद्यते । तत्प्रयोजनप्रपूर्तयैषा शिक्षा पाठ्यग्रन्थेषु निर्धारिता अस्ति ।		
References:		➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, 'शान्ति' संस्कृत-हिन्दी व्याख्याद्वयोपेता, डॉ.नरेश झा, चौखम्भा सुरभारती- वाराणसी ➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, क्षेमराज श्रीकृष्णदास श्रेष्ठी, मुम्बई, ➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, पुरुषोत्तमा संस्कृत-हिन्दीव्याख्यासहित वाचस्पतिः डॉ.दिव्यचेतनब्रह्मचारी, चौखम्भा संस्कृत पुस्तकालय, वाराणसी		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedanga
Semester	03	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

शुक्लयजुर्वेदसंहिता (महीधरभाष्यम्)

Course Objectives Student Teachers will be able to	अस्मिन् पत्रे अग्निहोत्रयागस्य वर्णनं दृश्यते । 'अग्निहोत्रं जुहुयात् स्वर्गकामः' इति वचनेन ज्ञायते यत् अग्निहोत्रिणां कृतेस्वर्गप्राप्तिर्भवत्येव । अग्निहोत्रेण न केवलं पारलौकिकं कल्याणं भवति अपि च ऐहिकं कल्याणं भवति, यथा, वायुशुद्धिः, वृष्टिप्राप्तिः, आरोग्यादिकं बहुविधं फलम् । 'गौर्वा अग्निहोत्रम्' इति वचनानुसारं गौरेव अग्निहोत्रपदेन स्तूयते । अस्मिन् यागे दुग्ध-दधि-घृत-गोमूत्र-गोमयानां प्रयोगेण छात्राणां मनसि गाः प्रति आदरभावः आगच्छति । तत्प्रयोजनमभिलक्ष्य सभाष्यं पुस्तकमिदं निर्धारितम् । उपर्युक्ताः भावाः यतो हि मन्त्रभाष्येणैव संभवाः सन्ति, तस्मादस्य भाष्यस्य निर्धारणमस्ति ।
--	---

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	शुक्लयजुर्वेदस्य माध्यन्दिनशाखायाः तृतीयाध्यायस्य प्रथमतः उपस्थानमन्त्राणां समाप्तिं यावत् (१-४३ मन्त्राः महीधरभाष्यसंहिताः)	25	16	01
2	शुक्लयजुर्वेदस्य माध्यन्दिनशाखायाः तृतीयाध्यायस्य अवशिष्टांशः (४४-६३ मन्त्राः महीधरभाष्यसंहिताः)	20	13	01
3	शुक्लयजुर्वेदस्य माध्यन्दिनशाखायाः चतुर्थोऽध्यायः (१-३७ मन्त्राः महीधरभाष्यसंहिताः)	25	16	01

Course Outcome	अस्मिन् पत्रे अग्निहोत्रयागस्य वर्णनं दृश्यते । 'अग्निहोत्रं जुहुयात् स्वर्गकामः' इति वचनेन ज्ञायते यत् अग्निहोत्रिणां कृतेस्वर्गप्राप्तिर्भवत्येव । अग्निहोत्रेण न केवलं पारलौकिकं कल्याणं भवति अपि च ऐहिकं कल्याणं भवति, यथा, वायुशुद्धिः, वृष्टिप्राप्तिः, आरोग्यादिकं बहुविधं फलम् । 'गौर्वा अग्निहोत्रम्' इति वचनानुसारं गौरेव अग्निहोत्रपदेन स्तूयते । अस्मिन् यागे दुग्ध-दधि-घृत-गोमूत्र-गोमयानां प्रयोगेण छात्राणां मनसि गाः प्रति आदरभावः आगच्छति । तत्प्रयोजनमभिलक्ष्य सभाष्यं पुस्तकमिदं निर्धारितम् । उपर्युक्ताः भावाः यतो हि मन्त्रभाष्येणैव संभवाः सन्ति, तस्मादस्य भाष्यस्य निर्धारणमस्ति ।
-----------------------	---

References:	- शुक्लयजुर्वेदस्य माध्यन्दिनसंहिता उव्वटमहीधरभाष्यसंहिता, प्रकाशक- चौखम्भा संस्कृतसीरीज-वाराणसी - श्रीमद्वाजसनेयिमाध्यन्दिन-शुक्लयजुर्वेदसंहिता (श्रीमदुवटाचार्यविरचितमन्त्रभाष्येण श्रीमन्महीधरकृतवेददीपाख्यभाष्येण च संवलिता), चौखम्भा विद्याभवन, चौक, पो.बा. नं 1069, वाराणसी 221001 - Yajurveda Samhita (Sanskrit Text, English Translation, Notes and Index of Verses), English Translation of R. T. H. Griffith, Parimal Publications, 27/28, Shakti Nagar, Delhi 110007 - Krishna Yajurveda Taittiriya Samhita Mantras (Text in Devanagari with transliteration and English translation), Kandas 1-7, ed. by R. L. Kashyap, Sri Aurobindo Kapali Shastri Institute of Vedic Culture, Bangalore 560011 - यजुर्वेदसंहिता (मन्त्रानुक्रमण्या सह), नाग प्रकाशक, 11 ए/ यू. ए., जवाहर नगर, दिल्ली 110007 - श्रीमद्वाजसनेयिमाध्यन्दिन-शुक्लयजुर्वेदसंहिता, प्रथमदशक (१-१० अध्याय) 'अवधी' हिन्दीव्याख्या सहित, प्रो.रामानुज उपाध्यायः, श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नई दिल्ली
--------------------	--

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञवल्क्यशिक्षा

Course Objectives Student Teachers will be able to		धर्मरक्षणार्थं साम्प्रतिकसमये वेदाध्ययनस्यावश्यकता वर्तते । परन्तु वेदाध्ययने केचन नियमाः वर्तन्ते, तेषां नियमानां ज्ञानं याज्ञवल्क्यशिक्षामाध्यमेन भवति । वर्णोच्चारण-स्वरसञ्चालनादि-विशेषवैदिकनियमान् छात्रान् प्रति बोधयितुं ग्रन्थ एष छात्राणां कृते उपयोगी विद्यते । तत्प्रयोजनप्रपूर्तयैषा शिक्षा पाठ्यग्रन्थेषु निर्धारिता अस्ति ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः आदितः पञ्चाशत् श्लोकाः । (१- ५० श्लोकाः)	25	16	01
2	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः हस्तसञ्चालनविधितः नीचोच्चसम्पन्ने स्वरिते ऊर्ध्वं हस्तसञ्चालनं किं वा अधोमुखं इत्यन्तं यावत् । (५१- ९२ श्लोकाः)	25	16	01
3	याज्ञवल्क्यशिक्षायाः वर्णप्रकरणम् वर्णप्रकरणस्य आदितः पञ्चचत्वारिंशत् श्लोकाः । (१- ४५ श्लोकाः)	20	13	01
Course Outcome		धर्मरक्षणार्थं साम्प्रतिकसमये वेदाध्ययनस्यावश्यकता वर्तते । परन्तु वेदाध्ययने केचन नियमाः वर्तन्ते, तेषां नियमानां ज्ञानं याज्ञवल्क्यशिक्षामाध्यमेन भवति । वर्णोच्चारण-स्वरसञ्चालनादि-विशेषवैदिकनियमान् छात्रान् प्रति बोधयितुं ग्रन्थ एष छात्राणां कृते उपयोगी विद्यते । तत्प्रयोजनप्रपूर्तयैषा शिक्षा पाठ्यग्रन्थेषु निर्धारिता अस्ति ।		
References:		➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, 'शान्ति' संस्कृत-हिन्दी व्याख्याद्वयोपेता, डॉ.नरेश झा, चौखम्भा सुरभारती- वाराणसी ➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, क्षेमराज श्रीकृष्णदास श्रेष्ठी, मुम्बई, ➤ याज्ञवल्क्यशिक्षा, पुरुषोत्तमा संस्कृत-हिन्दीव्याख्यासहित वाचस्पतिः डॉ.दिव्यचेतनब्रह्मचारी, चौखम्भा संस्कृत पुस्तकालय, वाराणसी		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	45
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-05	Credits	3
Paper Name	दशरूपकम् (प्रथमद्वितीयप्रकाशौ)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• धनञ्जयस्यदशरूपकस्यचपरिचयःभविष्यति। • कथावस्तुभेदज्ञानं भविष्यति। • नेतृज्ञानं भविष्यति। • सन्धिसन्ध्यङ्गज्ञानं भविष्यति। • अर्थोपक्षेपकज्ञानं भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः प्रथमप्रकाशः १ तः ४३ कारिकापर्यन्तम्	25	16	01
2	प्रथमप्रकाशः ४४ तः समाप्तिं यावत्, द्वितीयप्रकाशः १ तः १४ कारिकापर्यन्तम्	20	13	01
3	द्वितीयप्रकाशः १५ तः समाप्तिं यावत्	25	16	01
Course Outcome	• धनञ्जयस्यदशरूपकस्यचपरिचयः। • कथावस्तुभेदज्ञानम्। • नेतृज्ञानम्। • सन्धिसन्ध्यङ्गज्ञानम्। • अर्थोपक्षेपकज्ञानम्।			
References:	➤ दशरूपकम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दीव्याख्यासहितम् / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	45
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-06	Credits	3
Paper Name	स्वप्नवासवदत्तम् (१ तः ३ अङ्काः)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	● महाकविभासस्यतत्कृतीनांचपरिचयः भविष्यति। ● कथावस्तुपरिचयः भविष्यति। ● नायकनायिकादिपात्रपरिचयःभविष्यति । ● नाट्यलक्षणानांसङ्गतिः भविष्यति। ● नाट्यरसास्वादः सम्भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	स्वप्नवासवदत्तम् (१ तः ३ अङ्काः) ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः, ग्रन्थस्य वैशिष्ट्यम्	25	16	01
2	प्रथम अङ्कः	20	13	01
3	द्वितीयतृतीयौ अङ्कौ	25	16	01
Course Outcome	● महाकविभासस्यतत्कृतीनांचपरिचयः। ● कथावस्तुपरिचयः। ● नायकनायिकादिपात्रपरिचयः। ● नाट्यलक्षणानांसङ्गतिः। ● नाट्यरसास्वादः।			
References:	➤ स्वप्नवासवदत्तम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दीव्याख्यासहितम् / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	45
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-07	Credits	3
Paper Name	दशरूपकम् (प्रथमद्वितीयप्रकाशौ)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• धनञ्जयस्यदशरूपकस्यचपरिचयःभविष्यति। • कथावस्तुभेदज्ञानं भविष्यति। • नेतृज्ञानं भविष्यति। • सन्धिसन्ध्यङ्गज्ञानं भविष्यति। • अर्थोपक्षेपकज्ञानं भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य च परिचयः प्रथमप्रकाशः १ तः ४३ कारिकापर्यन्तम्	25	16	01
2	प्रथमप्रकाशः ४४ तः समाप्तिं यावत्, द्वितीयप्रकाशः १ तः १४ कारिकापर्यन्तम्	20	13	01
3	द्वितीयप्रकाशः १५ तः समाप्तिं यावत्	25	16	01
Course Outcome	• धनञ्जयस्यदशरूपकस्यचपरिचयः। • कथावस्तुभेदज्ञानम्। • नेतृज्ञानम्। • सन्धिसन्ध्यङ्गज्ञानम्। • अर्थोपक्षेपकज्ञानम्।			
References:	➤ दशरूपकम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दीव्याख्यासहितम् / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	03	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, द्वितीयः स्कन्धः

Course Objectives Student Teachers will be able to	• वेदव्यासस्य परिचयेन परम्परायाः ज्ञानम् । • समाजे पुराणस्य स्थानं मानं महत्त्वञ्च ज्ञास्यन्ति । • 'विद्यावतां भागवते परीक्षा' तस्यानुभूतिर्भविष्यति । • 'ज्ञानं भागवतावधिः' तस्य बोधः । • सृष्टिलीलायाः महत्त्वं ज्ञास्यन्ति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	द्वितीयः स्कन्धः, अध्यायाः १ तः ४	25	16	1
2	अध्यायाः ५ तः ६	20	13	1
3	अध्यायाः ७ तः १०	25	16	1
Course Outcome	• यत् पिण्डे तत् ब्रह्माण्डे तद्व्यवस्थितार्थं भविष्यति । • लौकिकालौकिकजगतः परिचयः भविष्यति । • सृष्टिप्रक्रियायाः महत्त्वं महिमानं ज्ञास्यन्ति । • भगवतः वैकुण्ठधाम्नः परिचयः भविष्यति । • चतुःश्लोकी भागवतस्य माहात्म्यं बोधश्च ।			
References:	➤ अनेकटीकोपेतभागवतम् । ➤ श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् । ➤ श्रीशुकसंहिता ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	03	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

वाल्मीकिरामायणम् (अयोध्याकाण्डम्, नियतसर्गाः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	● रामायणशब्दस्य बोधः तेन ग्रन्थप्रवेशः । ● अयोध्याशब्दस्यार्थेन रामायणस्य महत्त्वम् । ● श्रीरामस्य आज्ञापालनात्मको योगः वचनपालनस्य महत्त्वम् । ● त्यागभावना तथा विश्वबन्धुत्वभावः । ● सर्वेऽपि जीवाः जनाः समानाः तस्य दृढविश्वासः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अयोध्याकाण्डम्, १ तः ६ सर्गाः	25	16	1
2	८५ तः ८८ सर्गाः	20	13	1
3	९९ तः १०३ सर्गाः	25	16	1
Course Outcome	● श्रीरामभरतयोः भ्रातृप्रेम तेन कुटुम्बव्यवस्थायाः ज्ञानम् । ● वसिष्ठ-विश्वामित्रादिकृषीणां जीवनेन मानवमूल्यानां बोधः । ● ऋषिसंस्कृतेः परिचयः तथा संवादपूर्णजीवनम् एव श्रेष्ठम् इति बोधः । ● श्रीरामस्य सारल्यं, नम्रता, विवेकशीलतादिगुणानां ज्ञानम् ।			
References:	➤ गीताप्रेस, गोरखपुर ➤ एम.एस.युनि. प्रकाशन ➤ रामानन्द सागरजी- धारावाहिक ➤ श्रीरामचन्द्र डोंगरेजी की रामायण ➤ श्रीरामचरितमानस			

सोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	03	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, द्वितीयः स्कन्धः

Course Objectives Student Teachers will be able to	• वेदव्यासस्य परिचयेन परम्परायाः ज्ञानम् । • समाजे पुराणस्य स्थानं मानं महत्त्वञ्च ज्ञास्यन्ति । • 'विद्यावतां भागवते परीक्षा' तस्यानुभूतिर्भविष्यति । • 'ज्ञानं भागवतावधिः' तस्य बोधः । • सृष्टिलीलायाः महत्त्वं ज्ञास्यन्ति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	द्वितीयः स्कन्धः, अध्यायाः १ तः ४	25	16	1
2	अध्यायाः ५ तः ६	20	13	1
3	अध्यायाः ७ तः १०	25	16	1
Course Outcome	• यत् पिण्डे तत् ब्रह्माण्डे तच्चरितार्थं भविष्यति । • लौकिकालौकिकजगतः परिचयः भविष्यति । • सृष्टिप्रक्रियायाः महत्त्वं महिमानं ज्ञास्यन्ति । • भगवतः वैकुण्ठधाम्नः परिचयः भविष्यति । • चतुःश्लोकी भागवतस्य माहात्म्यं बोधश्च ।			
References:	➤ अनेकटीकोपेतभागवतम् । ➤ श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् । ➤ श्रीशुकसंहिता ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	3	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	45
Paper Name	05	Credits	3
Paper Code	CC- 2.3.5, CE- 2.3.3		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

1. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः अपवादरूपेण कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
3. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) अर्थज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
4. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणप्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति।
5. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
6. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञाने समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणे अ समन्वयज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3033 तः 3068 पर्यन्तम्।	25	16	1
2	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3069 तः 3104 पर्यन्तम्।	25	16	1
3	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3105 तः 3135 पर्यन्तम्।	20	13	1

Course Outcome

1. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञानम्।
2. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः अपवादरूपेण कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
3. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) ज्ञानम्।
4. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञानम्।
5. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञानम्।
6. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञाने समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणे असमन्वयज्ञानम्।

References:

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादक - श्रीमद्विरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकार - श्रीगोविन्दाचार्य षष्ठ भाग प्रथम खंड), चौखंबा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्त पांडेय, चौखंबा विद्याभवन, वाराणसी।
4. लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेन शास्त्री
5. कृत्प्रत्ययविमर्श:- प्रो. गोपबन्धु मिश्र
प्राप्तिस्थानम्- संस्कृतप्रचारपरिषद्, मारुतिमन्दिरम्, प्रकाशपुरी आरा (बिहार)-
802301
अन्य प्राप्तिस्थान- चौखम्भा विद्याभवन, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-
2420404
चौखम्भा ओरियन्टालिया, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2333476,
2334356

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	3	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	45
Paper Name	6	Credits	3
Paper Code	CC 2.3.6		

Course Objectives Student Teachers will be able to	1. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति। 2. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां वार्तिकानाम् अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति। 3. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां पङ्क्तीनाम् (फक्कीकानाम्) अर्थज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति। 4. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानाम् उदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च समन्वयपूर्वकं सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति। 5. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां प्रत्युदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च अप्रवृत्तेर्ज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति। 6. जुहोत्यादिप्रकरणादारभ्य चुरादिप्रकरणं यावत् पठितविकरणसम्बन्धिज्ञानसम्पादने समर्थाः भविष्यन्ति।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	जुहोत्यादिप्रकरणं दिवादिप्रकरणञ्च - 2489 तः 2518 पर्यन्तम् ।	25	16	1	
2	दिवादिप्रकरणं, स्वादिप्रकरणं, तुदादिप्रकरणं, रुधादिप्रकरणं तनादिप्रकरणञ्च - 2519 तः 2548 पर्यन्तम् ।	25	16	1	
3	तनादिप्रकरणं, क्रयादिप्रकरणं चुरादिप्रकरणञ्च - 2549 तः 2574 पर्यन्तम् ।	20	13	1	
Course Outcome	1. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां सूत्राणाम् अर्थज्ञानम् । 2. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां वार्तिकानाम् अर्थज्ञानम् । 3. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानां पङ्क्तीनाम् (फक्कीकानाम्) अर्थज्ञानम् । 4. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितानाम् उदाहरणानां सूत्रस्य वार्तिकस्य च समन्वयपूर्वकं सिद्धिप्रक्रियायाः ज्ञानम् । 5. जुहोत्यादिप्रकरणस्य 2489 तः चुरादिप्रकरणस्य 2574 यावत् पठितेषु प्रत्युदाहरणेषु सूत्रस्य वार्तिकस्य च अप्रवृत्तेर्ज्ञानम् । 6. जुहोत्यादिप्रकरणादारभ्य चुरादिप्रकरणं यावत् पठितानां विकरणानां ज्ञानम् ।				

References:

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादक - श्रीमद्विरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकार - श्रीगोविन्दाचार्य (चतुर्थ भाग, द्वितीय खंड), चौखंबा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्त पांडेय, चौखंबा विद्याभवन, वाराणसी।
4. लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेन शास्त्री

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	3	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	45
Paper Name	07	Credits	3
Paper Code	CC- 2.3.5, CE- 2.3.3		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

1. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः अपवादरूपेण कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
3. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) अर्थज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
4. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणप्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति।
5. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
6. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञाने समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणे अ समन्वयज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3033 तः 3068 पर्यन्तम्।	25	16	1
2	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3069 तः 3104 पर्यन्तम्।	25	16	1
3	पूर्वकृदन्तप्रकरणम्- 3105 तः 3135 पर्यन्तम्।	20	13	1

Course Outcome

1. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञानम्।
2. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः अपवादरूपेण कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
3. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) ज्ञानम्।
4. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञानम्।
5. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञानम्।
6. पूर्वकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञाने समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणे असमन्वयज्ञानम्।

References:

1. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादक - श्रीमद्विरिधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकार - श्रीगोविन्दाचार्य षष्ठ भाग प्रथम खंड), चौखंबा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्त पांडेय, चौखंबा विद्याभवन, वाराणसी।
4. लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेन शास्त्री
5. कृत्प्रत्ययविमर्श:- प्रो. गोपबन्धु मिश्र
प्राप्तिस्थानम्- संस्कृतप्रचारपरिषद्, मारुतिमन्दिरम्, प्रकाशपुरी आरा (बिहार)-
802301
अन्य प्राप्तिस्थान- चौखम्भा विद्याभवन, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-
2420404
चौखम्भा ओरियन्टालिया, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2333476,
2334356

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	45
Paper Name	5	Credits	3
Paper Code	CC-2.3.5		

पञ्चलक्षणी (माथुरी)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- पूर्वपक्षव्याप्तेः लक्षणानां परिचयः (माथुर्यनुसारम्) - छात्राणां तर्कबुद्धिवैशद्याय			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	पञ्चलक्षणी (माथुरी) (आदितः तृतीयलक्षणान्तो भागः)	Marks 70	Hours 45	Credits 3
1	प्रारम्भतः “अत एव तादृशसिद्धान्तः न उपाध्यायसम्मतः” इत्येतावत्पर्यन्तो भागः	२५	१६	१
2	“अभावविरहात्मकत्वं वस्तुनः प्रतियोगिता” इत्याचार्यग्रन्थमारभ्य प्रथमलक्षणसमाप्तिपर्यन्तो भागः	२५	१६	१
3	द्वितीय-तृतीयलक्षणविचारः	२०	१३	१
Course Outcome	माथुर्यनुसारं पूर्वपक्षव्याप्तेः लक्षणत्रयस्य दलसार्थक्यम् तल्लक्षणप्रवर्तनविधेश्च ज्ञानम्।			
References:	➤ पञ्चलक्षणी, श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, नई दिल्ली, २०१२ ➤ व्याप्तिपञ्चकम्, वामाचरणभट्टाचार्यकृतविवृतिटीका, मास्टरखेलाडीलालः, वाराणसी, १९८८। ➤ व्याप्तिपञ्चकम् तथा सिंहव्याघ्रलक्षणम्, डॉ शिवदत्तमिश्रकृता गङ्गानिर्झरिणीटीका, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, वाराणसी।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	NavyaNyaya	Hours	45
Paper Name	6	Credits	3
Paper Code	CC-2.3.6		

व्यधिकरणम् (जागदीशी)

Course Objectives Student Teachers will be able to	व्यधिकरणग्रन्थस्य जागदीश्यनुसारमध्ययनम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	व्यधिकरणम् (जागदीशी) (आदितः प्रथमस्वलक्षणान्तो भागः)	Marks 70	Hours 45	Credits 3
1	अदितः यावत्पदार्थविचारान्तो भागः	२५	१६	१
2	“साधनसमानाधिकरणगोत्वाद्यभावस्येत्या”दिदीधितिमारभ्य “रक्तेऽपि तथा प्रत्ययप्रसङ्गात्” इति दीधित्यन्तो भागः	२५	१६	१
3	“तत्सामानाधिकरण्यं च” इति दीधितिमारभ्य प्रथमस्वलक्षणान्तो भागः	२०	१३	१
Course Outcome	- व्यधिकरणग्रन्थस्य नव्यन्यायशैल्या प्रतिपादनपद्धतेः ज्ञानम् - जगदीशतर्कालङ्कारस्य प्रतिपादनपद्धतेः ज्ञानम्			
References:	➤ स्वामीरामप्रपन्नाचार्यकृतदीपिकासहितं जागदीशीव्यधिकरणम्, मास्टर् खिलाडीलाल् एन्ड सन्स् संस्कृत बुक् डिपो, वाराणसी। ➤ व्यधिकरणम् (जागदीशी), दुण्डिराजशास्त्रि, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, वाराणसी।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	45
Paper Name	7	Credits	3
Paper Code	CC-2.3.5		

पञ्चलक्षणी (माथुरी)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- पूर्वपक्षव्याप्तेः लक्षणानां परिचयः (माथुर्यनुसारम्) - छात्राणां तर्कबुद्धिवैशद्याय			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	पञ्चलक्षणी (माथुरी) (आदितः तृतीयलक्षणान्तो भागः)	Marks 70	Hours 45	Credits 3
1	प्रारम्भतः “अत एव तादृशसिद्धान्तः न उपाध्यायसम्मतः” इत्येतावत्पर्यन्तो भागः	२५	१६	१
2	“अभावविरहात्मकत्वं वस्तुनः प्रतियोगिता” इत्याचार्यग्रन्थमारभ्य प्रथमलक्षणसमाप्तिपर्यन्तो भागः	२५	१६	१
3	द्वितीय-तृतीयलक्षणविचारः	२०	१३	१
Course Outcome	माथुर्यनुसारं पूर्वपक्षव्याप्तेः लक्षणत्रयस्य दलसार्थक्यम् तल्लक्षणप्रवर्तनविधेश्च ज्ञानम्।			
References:	➤ पञ्चलक्षणी, श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, नई दिल्ली, २०१२ ➤ व्याप्तिपञ्चकम्, वामाचरणभट्टाचार्यकृतविवृतिटीका, मास्टरखेलाडीलालः, वाराणसी, १९८८। ➤ व्याप्तिपञ्चकम् तथा सिंहव्याघ्रलक्षणम्, डॉ शिवदत्तमिश्रकृता गङ्गानिर्झरिणीटीका, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, वाराणसी।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedant	Hours	45
Paper Name	श्रीमद्भगवद्गीता 1-3 अध्यायाः (रामानुजभाष्यसहिता)	Credits	03
Paper No.	05	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	• श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः भवेत्। • अर्जुनस्य विषादज्ञानं भवेत् । • तन्निवारणाय उपक्रमः भवेत्। • साङ्ख्ययोगकर्मयोगयोः सविशेषनिरूपणं भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहितः)	20	13	1
2	द्वितीयोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहितः)	25	16	1
3	तृतीयोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहितः)	25	16	1
Course Outcome	• श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः भविष्यति। • अर्जुनस्य विषादज्ञानं भविष्यति। • तन्निवारणाय उपक्रमः भविष्यति। • साङ्ख्ययोगकर्मयोगयोः सविशेषनिरूपणं भविष्यति।			
References:	➤ Research Academy Of Sanskrit , Melkote ➤ Gitapress, Gorakhpur			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3 rd	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedant	Hours	45
Paper Name	तैत्तिरीय- ऐतरेयोपनिषद्(रङ्गरामानुजभाष्यसहिते)	Credits	03
Paper No.	6	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	• उपनिषदाधारेण भारतीयानां जीवनशैली भवेत्। • जगत्सृष्टिविचारः भवेत्। • ब्रह्मानन्दमीमांसा भवेत्। • आत्मषट्कविचारः भवेत्। • गर्भविज्ञानविचारः भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	तैत्तिरीयोपनिषद् (रङ्गरामानुजभाष्यसहिता) शिक्षावल्ली	20	13	1
2	तैत्तिरीयोपनिषद् (रङ्गरामानुजभाष्यसहिता) भृगुवल्ली, ब्रह्मानन्दवल्ली	25	16	1
3	ऐतरेयोपनिषद् (रङ्गरामानुजभाष्यसहिता)	25	16	1
Course Outcome	• उपनिषदाधारेण भारतीयानां जीवनशैली भविष्यति। • जगत्सृष्टिविचारः भविष्यति। • ब्रह्मानन्दमीमांसा भविष्यति। • आत्मषट्कविचारः भविष्यति। • गर्भविज्ञानविचारः भविष्यति।			
References:	➤ Research Academy Of Sanskrit , Melkote			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedant	Hours	45
Paper Name	श्रीमद्भगवद्गीता 1-3 अध्यायाः (रामानुजभाष्यसहिता)	Credits	03
Paper No.	07	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	• श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः भवेत्। • अर्जुनस्य विषादज्ञानं भवेत् । • तन्निवारणाय उपक्रमः भवेत्। • साङ्ख्ययोगकर्मयोगयोः सविशेषनिरूपणं भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	20	13	1
2	द्वितीयोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	25	16	1
3	तृतीयोऽध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	25	16	1
Course Outcome	• श्रीमद्भगवद्गीतायाः परिचयः भविष्यति। • अर्जुनस्य विषादज्ञानं भविष्यति। • तन्निवारणाय उपक्रमः भविष्यति। • साङ्ख्ययोगकर्मयोगयोः सविशेषनिरूपणं भविष्यति।			
References:	➤ Research Academy Of Sanskrit , Melkote ➤ Gitapress, Gorakhpur			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

विश्वामित्रस्मृतिः (सम्पूर्णा)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- जीवने दैनन्दिनीक्रियासु गायत्रीमहत्त्वं प्राणायामादिक्रियाकरणेन सुस्वास्थ्यसम्पादनपुरस्सरं आत्मविश्वासद्रढीकरणबोधः । - क्रियाकाण्डमाध्यमेन उच्चध्येयप्राप्तिसम्पादनबोधः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ			01
2	तृतीयचतुर्थाध्यायौ			01
3	५ तः ७ अध्यायाः			01
Course Outcome	- जीवने दैनन्दिनीक्रियासु गायत्रीमहत्त्वं प्राणायामादिक्रियाकरणेन सुस्वास्थ्यसम्पादनपुरस्सरं आत्मविश्वासद्रढीकरणबोधः । - क्रियाकाण्डमाध्यमेन उच्चध्येयप्राप्तिसम्पादनबोधः ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

मनुस्मृतिः (मन्वर्थटीकासहिता), प्रथमद्वितीयाध्यायौ

Course Objectives Student Teachers will be able to	- जगतः उत्पत्तिज्ञानपुरस्सरं धर्मशास्त्रवर्ण्यविषयबोधः, आचारमाहात्म्यबोधसम्पादनम् । - धर्मस्वरूपं प्रमाणबोधः संस्कारप्रयोजनं तथा च जीवने संस्काराणाम् आवश्यकताबोधसम्पादनम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	मनुस्मृतिः, प्रथमाध्यायः सम्पूर्णः			01
2	द्वितीयाध्यायः, १ तः १०७ श्लोकाः			01
3	द्वितीयाध्यायः, १०८ तः २४९ श्लोकाः			01
Course Outcome	- जगतः उत्पत्तिज्ञानपुरस्सरं धर्मशास्त्रवर्ण्यविषयबोधः, आचारमाहात्म्यबोधसम्पादनम् । - धर्मस्वरूपं प्रमाणबोधः संस्कारप्रयोजनं तथा च जीवने संस्काराणाम् आवश्यकताबोधसम्पादनम् ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	03	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

विश्वामित्रस्मृतिः (सम्पूर्णा)

Course Objectives Student Teachers will be able to		- जीवने दैनन्दिनीक्रियासु गायत्रीमहत्त्वं प्राणायामादिक्रियाकरणेन सुस्वास्थ्यसम्पादनपुरस्सरं आत्मविश्वासद्रढीकरणबोधः । - क्रियाकाण्डमाध्यमेन उच्चध्येयप्राप्तिसम्पादनबोधः ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमद्वितीयाध्यायौ			01
2	तृतीयचतुर्थाध्यायौ			01
3	५ तः ७ अध्यायाः			01
Course Outcome		- जीवने दैनन्दिनीक्रियासु गायत्रीमहत्त्वं प्राणायामादिक्रियाकरणेन सुस्वास्थ्यसम्पादनपुरस्सरं आत्मविश्वासद्रढीकरणबोधः । - क्रियाकाण्डमाध्यमेन उच्चध्येयप्राप्तिसम्पादनबोधः ।		
References:		➤		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Program	Shastri 2 nd Year	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedant (J)	Hours	45
Paper Name	ईशकेनप्रश्नोपनिषदः (गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्यसहिताः)	Credits	3
Paper Code	5 and 7	Paper Number	05

Course Objectives Student Teachers will be able to	●परमात्मनि स्थितानां सर्वव्यापकत्वादिगुणानाम् अवबोधः । ●परमपुरुषस्य सर्वनियामकत्वसर्वशक्तिप्रदायकत्वादिगुणावगमः । ●सकलजगत्स्रष्टृत्वसर्वजगदाधारकत्वादीनां परमात्मगुणानां परिचयः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ईशावास्योपनिषत्	२५	१६	१
2	केनोपनिषत्	२५	१६	१
3	प्रश्नोपनिषत् (१, ५ प्रश्नद्वयम्)	२०	१३	१
Course Outcome	●परमपुरुषस्य परमात्मनः सर्वात्मत्वम्, सर्वव्यापकत्वम्, सर्वाधारत्वञ्च अधिगम्यते । ● परमात्मनः सर्वेन्द्रियशक्तिप्रदातृत्वम्, सर्वनियामकत्वञ्च स्पष्टतया अवगम्यते । ● परब्रह्मणः सकलजगत्स्रष्टृत्वम्, सर्वजगदाधारकत्वं च सरलतया अवगन्तुं शक्यते ।			
References:	➤ ईशावास्योपनिषत्, केनोपनिषत्, प्रश्नोपनिषद् (गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्योपेताः), प्रकाशकः - संस्कृतसंशोधनसंसत् (मेलुकोटे), प्रथमसंस्करणम् - 1991			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Program	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	45
Paper Name	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) (१४५-३१५ श्लोकाः)	Credits	3
Paper Code	5 and 7	Paper No.	05

Course Objectives (Student Teachers will be able to)	- स्वामिनारायणीयतत्त्वज्ञानस्य प्रारम्भिकः परिचयो लभ्येत। - साम्प्रदायिकमूलसिद्धान्तपरम्परादि अवगम्येत। - परब्रह्मस्वामिनारायणप्रबोधिताऽक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं सुदृढं भवेत्। - तत्त्वज्ञाननियमधर्मभक्तिपरम्परादीक्षाविधीत्यादिविषयाणां स्पष्टता भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	१४५-२०० श्लोकाः	२५	१६	१
2	२०१-२५४ श्लोकाः	२५	१६	१
3	२५५-३१५ श्लोकाः	२०	१३	१
Course Outcomes	- स्वामिनारायणीयतत्त्वज्ञानस्य प्रारम्भिकः परिचयो लप्स्यते। - साम्प्रदायिकमूलसिद्धान्तपरम्परादि अवगमिष्यते। - परब्रह्मस्वामिनारायणप्रबोधिताऽक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं सुदृढं भविष्यति। - तत्त्वज्ञाननियमधर्मभक्तिपरम्परादीक्षाविधीत्यादिविषयाणां स्पष्टता भविष्यति।			
Reference:	➤ सत्सङ्गदीक्षा(भद्रेशदासविरचितप्रमुखभाष्यसहिता)			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Program	Shastri 2 nd Year	Name of Faculty	Darshan
Semester	3 rd	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedant (J)	Hours	45
Paper Name	श्रीमद्भगवद्गीता - १ तः ६ अध्यायाः (गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्यसहिता)	Credits	3
Paper Code	6	Paper Number	6

Course Objectives Student Teachers will be able to	●सांख्ययोगस्य स्वरूपावबोधः । ●कर्मयोगस्य माहात्म्यावगमः । ●आत्मसंयमयोगस्यस्पष्टा प्रतिपत्तिः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	१, २ अध्यायद्वयम्	२५	१६	१
2	३, ४ अध्यायद्वयम्	२०	१३	१
3	५, ६ अध्यायद्वयम्	२५	१६	१
Course Outcome	● सांख्ययोगस्य यथावत् ज्ञानं भवितुमर्हति । ● कर्मयोगस्य माहात्म्यं सरलतया अवगन्तुं शक्यते । ● आत्मसंयमयोगस्य यथार्थस्वरूपम् अधिगम्यते ।			
References:	➤ श्रीमद्भगवद्गीता (गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्यसहिता) प्रकाशकः - श्रीस्वामिनारायणमन्दिरम् - कारेलीबागः, वटपत्तनम्, प्रथमसंस्करणम् - 2013			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Program	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	3	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	45
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचित- गीतास्वामिनारायणभाष्यम्-1-6 अध्यायाः	Credits	3
Paper Code	6	Paper No.	6

Course Objectives (Student Teachers will be able to)	- योगधर्मस्थितप्रज्ञादिशब्दैः गीतारहस्यं सुस्पष्टं भवेत्। - अक्षरब्रह्मपुरुषोत्तमाऽव्यक्तादिशब्दैः गीता उपनिषदामेव रहस्यमस्तीति सत्यं जानीयात्। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभवेयुः छात्राः। - स्थितप्रज्ञता, कर्मकर्तव्यप्रणालिरादिविषया अवगम्येरन्। - भारतीयसनातनशास्त्रस्य सिद्धान्तस्य च ज्ञानं स्पष्टं भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमद्वितीयौ अध्यायौ	२५	१६	१
2	तृतीयचतुर्थौ अध्यायौ	२०	१३	१
3	पञ्चमषष्ठौ अध्यायौ	२५	१६	१
Course Outcomes	- योगधर्मस्थितप्रज्ञादिशब्दैः गीतारहस्यं सुस्पष्टं भविष्यति। - अक्षरब्रह्मपुरुषोत्तमाऽव्यक्तादिशब्दैः गीता उपनिषदामेव रहस्यमस्ति इति सत्यं ज्ञास्यते। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति छात्राः। - स्थितप्रज्ञता, कर्मकर्तव्यप्रणालिरादिविषया अवगमिष्यन्ति। - भारतीयसनातनशास्त्रस्य सिद्धान्तस्य च ज्ञानं स्पष्टं भविष्यति।			
Reference:	➤ भद्रेशदासस्वामिविरचितगीतास्वामिनारायणभाष्यम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	45
Paper Name	भावकुतूहलम्	Credits	3
Paper No.	05		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• ग्रहराशिस्वरूपज्ञानार्थम् • अङ्गविद्यायाः ज्ञानार्थम् • ग्रहावस्थाज्ञानार्थम् • विभिन्नयोगानां ज्ञानार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायतः षष्ठाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
2	सप्तमाध्यायतः द्वादशाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
3	त्रयोदशाध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	20	13	1
Course Outcome	• ग्रहराशिस्वरूपज्ञानं क्रियते • अङ्गविद्यायाः ज्ञानं भविष्यति • ग्रहावस्थाज्ञानं भविष्यति • विभिन्नयोगानां ज्ञानं करिष्यते			
References:	➤ भावकुतूहलम्, हरिशंकर पाठक ➤ भावकुतूहलम्, श्री रामावतार मिश्र, ज्योतिष प्रकाशन वाराणसी ➤ भावकुतूहलम्, महीधरकृत , खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन, मुम्बई			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	45
Paper Name	ताजिकनीलकण्ठी (संज्ञातन्त्र)	Credits	3
Paper No.	06		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• कुण्डलनिर्माणप्रक्रियायाः उपपत्तिज्ञानार्थम् • राशिस्वरूपज्ञानार्थम् • सहमज्ञानार्थम्				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	प्रारम्भतः राहोर्मुखपृष्ठपुच्छानां लक्षणपर्यन्तम्	25	16	1	
2	दृष्टिफलाध्यायतः ग्रहयोगाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1	
3	सहमाध्यायतः पात्यायिनी-दशाध्यायपर्यन्तम्	20	13	1	
Course Outcome	• कुण्डलनिर्माणप्रक्रियायाः उपपत्तिज्ञानं क्रियते • राशिस्वरूपज्ञानं क्रियते • सहमज्ञानं क्रियते • दशाफलज्ञानं क्रियते				
References:	➤ ताजिकनीलकण्ठी, प्रो. रामचन्द्र पाण्डेय ➤ ताजिकनीलकण्ठी, केदारदत्त जोशी , मोतीलाल बनारसी दास प्रकाशन वाराणसी ➤ ताजिकनीलकण्ठी, डा. रामचन्द्र पाठक, चौखम्भा संस्कृत भवन वाराणसी				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	45
Paper Name	भावकुतूहलम्	Credits	3
Paper No.	07		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• ग्रहराशिस्वरूपज्ञानार्थम् • अङ्गविद्यायाः ज्ञानार्थम् • ग्रहावस्थाज्ञानार्थम् • विभिन्नयोगानां ज्ञानार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्यायतः षष्ठाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
2	सप्तमाध्यायतः द्वादशाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
3	त्रयोदशाध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	20	13	1
Course Outcome	• ग्रहराशिस्वरूपज्ञानं क्रियते • अङ्गविद्यायाः ज्ञानं भविष्यति • ग्रहावस्थाज्ञानं भविष्यति • विभिन्नयोगानां ज्ञानं करिष्यते			
References:	➤ भावकुतूहलम्, हरिशंकर पाठक ➤ भावकुतूहलम्, श्री रामावतार मिश्र, ज्योतिष प्रकाशन वाराणसी ➤ भावकुतूहलम्, महीधरकृत , खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन, मुम्बई			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

वास्तुराजवल्लभः (१ तः ७ अध्यायाः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहप्रशंसा, मासशुद्धिः, नक्षत्रवेधवशात् दिक्शोधनं, गृहस्वामिशिवशब्दाद् द्वारदिग्विभागः, प्लवत्वविचारः, शिलान्यासविधानं, स्तम्भस्थापनं, वास्तुयज्ञः चेति विषयाणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुपुरुषोद्भवस्य, चतुष्पष्टिपदवास्तुचक्रस्य, एकाशीतिपदवास्तुचक्रस्य, वास्तुपूजाऽकरणे दोषाणां, वास्तुपूजने लाभानां च ज्ञानं प्राप्स्यति । - पुराणामाकृतिः, पुरप्रमाणं, पुराणां गुणाः, दोषाः चेत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अनेन एकशाल-द्विशाल-त्रिशाल-चतुश्शाल-गृहाणां ज्ञानमपि भविष्यति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	वास्तुराजवल्लभः, १ तः ३ अध्यायाः	25	16	01
2	४ एवं ५ अध्यायौ	25	16	01
3	६ एवं ७ अध्यायौ	20	13	01
Course Outcome	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहप्रशंसा, मासशुद्धिः, नक्षत्रवेधवशात् दिक्शोधनं, गृहस्वामिशिवशब्दाद् द्वारदिग्विभागः, प्लवत्वविचारः, शिलान्यासविधानं, स्तम्भस्थापनं, वास्तुयज्ञः चेति विषयाणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुपुरुषोद्भवस्य, चतुष्पष्टिपदवास्तुचक्रस्य, एकाशीतिपदवास्तुचक्रस्य, वास्तुपूजाऽकरणे दोषाणां, वास्तुपूजने लाभानां च ज्ञानं प्राप्स्यति । - पुराणामाकृतिः, पुरप्रमाणं, पुराणां गुणाः, दोषाः चेत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अनेन एकशाल-द्विशाल-त्रिशाल-चतुश्शाल-गृहाणां ज्ञानमपि भविष्यति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

वास्तुशास्त्रविमर्शः, शीघ्रबोधः

Course Objectives Student Teachers will be able to	- अस्य प्रश्नपत्रस्य पठनेन छात्रः वेदेषु, ब्राह्मणग्रन्थेषु, आरण्यकेषु, उपनिषत्सु, संहितासूत्रग्रन्थेषु, विविधेषु पुराणेषु च वास्तुतत्त्वविमर्शं करिष्यति । - पुराणेषु वास्तुशास्त्रदृष्ट्या गृहनगरनिर्माणयोजना, गृहनिर्माणे मास-नक्षत्र-काकिणीविचारः, वर्गविचारः इत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अधोमुख-तिर्यङ्मुख-ऊर्ध्वमुखनक्षत्राणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुशास्त्रदृष्ट्या उद्योगभवनं, छात्रालयः, छात्रावासः, मन्त्रालयः, भाण्डारगृहं, कार्यालयः, चित्रगृहं, प्रेक्षागृहं चेत्येतेषां निर्माणविधिं ज्ञास्यन्ति । - वास्तुकर्ममुहूर्तस्य, देवप्रतिष्ठामुहूर्तस्य, गृहप्रवेशमुहूर्तस्य च ज्ञानं प्राप्स्यति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	वास्तुशास्त्रविमर्शः, १ तः ५ परिच्छेदाः	25	16	01
2	६ तः ९ परिच्छेदाः	25	16	01
3	शीघ्रबोधः सम्पूर्णः	20	13	01
Course Outcome	- अस्य प्रश्नपत्रस्य पठनेन छात्रः वेदेषु, ब्राह्मणग्रन्थेषु, आरण्यकेषु, उपनिषत्सु, संहितासूत्रग्रन्थेषु, विविधेषु पुराणेषु च वास्तुतत्त्वविमर्शं करिष्यति । - पुराणेषु वास्तुशास्त्रदृष्ट्या गृहनगरनिर्माणयोजना, गृहनिर्माणे मास-नक्षत्र-काकिणीविचारः, वर्गविचारः इत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अधोमुख-तिर्यङ्मुख-ऊर्ध्वमुखनक्षत्राणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुशास्त्रदृष्ट्या उद्योगभवनं, छात्रालयः, छात्रावासः, मन्त्रालयः, भाण्डारगृहं, कार्यालयः, चित्रगृहं, प्रेक्षागृहं चेत्येतेषां निर्माणविधिं ज्ञास्यन्ति । - वास्तुकर्ममुहूर्तस्य, देवप्रतिष्ठामुहूर्तस्य, गृहप्रवेशमुहूर्तस्य च ज्ञानं प्राप्स्यति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

वास्तुराजवल्लभः (१ तः ७ अध्यायाः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहप्रशंसा, मासशुद्धिः, नक्षत्रवेधवशात् दिक्शोधनं, गृहस्वामिशिवशब्दाद् द्वारदिग्विभागः, प्लवत्वविचारः, शिलान्यासविधानं, स्तम्भस्थापनं, वास्तुयज्ञः चेति विषयाणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुपुरुषोद्भवस्य, चतुष्पष्टिपदवास्तुचक्रस्य, एकाशीतिपदवास्तुचक्रस्य, वास्तुपूजाऽकरणे दोषाणां, वास्तुपूजने लाभानां च ज्ञानं प्राप्स्यति । - पुराणामाकृतिः, पुरप्रमाणं, पुराणां गुणाः, दोषाः चेत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अनेन एकशाल-द्विशाल-त्रिशाल-चतुश्शाल-गृहाणां ज्ञानमपि भविष्यति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	वास्तुराजवल्लभः, १ तः ३ अध्यायाः	25	16	01
2	४ एवं ५ अध्यायौ	25	16	01
3	६ एवं ७ अध्यायौ	20	13	01
Course Outcome	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहप्रशंसा, मासशुद्धिः, नक्षत्रवेधवशात् दिक्शोधनं, गृहस्वामिशिवशब्दाद् द्वारदिग्विभागः, प्लवत्वविचारः, शिलान्यासविधानं, स्तम्भस्थापनं, वास्तुयज्ञः चेति विषयाणां ज्ञानं प्राप्स्यति । - वास्तुपुरुषोद्भवस्य, चतुष्पष्टिपदवास्तुचक्रस्य, एकाशीतिपदवास्तुचक्रस्य, वास्तुपूजाऽकरणे दोषाणां, वास्तुपूजने लाभानां च ज्ञानं प्राप्स्यति । - पुराणामाकृतिः, पुरप्रमाणं, पुराणां गुणाः, दोषाः चेत्यादीनां ज्ञानं प्राप्स्यति । - अनेन एकशाल-द्विशाल-त्रिशाल-चतुश्शाल-गृहाणां ज्ञानमपि भविष्यति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञवल्क्यस्मृतिः (व्यवहाराध्यायः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	याज्ञवल्क्यस्मृत्युक्तः व्यवहाराध्याये व्यवहारलक्षणम् । व्यवहारविषयाः । व्यवहारस्याष्टादशभेदाः । आदेय-अनादेयव्यवहाराः । व्यवहारस्य चत्वारः पादाः । असाधारण व्यवहाराणां ज्ञानम् । दायविभागादिनां ज्ञानम् । प्रकीर्णप्रकरणादिनां ज्ञानम् ।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	याज्ञवल्क्यस्मृतिः, व्यवहाराध्यायः, साधारणव्यवहारतः लेख्यप्रकरणं यावत् (१-९४ श्लोकाः)	25	16	1	
2	दिव्यप्रकरणतः वेतनादानप्रकरणं यावत् (९५-१९८ श्लोकाः)	20	13	1	
3	प्रकीर्णप्रकरणं यावत् (१९९-३०७ श्लोकाः)	25	16	1	
Course Outcome	याज्ञवल्क्यस्मृत्युक्तः व्यवहाराध्याये व्यवहारलक्षणम् । व्यवहारविषयाः । व्यवहारस्याष्टादशभेदाः । आदेय-अनादेयव्यवहाराः । व्यवहारस्य चत्वारः पादाः । असाधारणव्यवहाराणां ज्ञानम् । दायविभागादिनां ज्ञानम् । प्रकीर्णप्रकरणादिनां ज्ञानम् ।				
References:	➤				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

प्रतिष्ठामौक्तिकम् (संस्कृतशास्त्रार्थप्रकरणम्) पं० लक्ष्मीशंकर गौरीशंकर शुक्ल

Course Objectives Student Teachers will be able to		कालमुहूर्तनिर्णयमारभ्य मतान्तरबोधपूर्वकं होम-तत्त्वन्यास-स्नपनविधि-धान्याधिवासादि-विषयकविविधाचार्याभिप्रायबोधः ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	संस्कृतशास्त्रार्थप्रकरणस्य सर्वदेवप्रतिष्ठायां ग्राह्यवर्ज्यकालनिर्णयतः प्रासादस्नपनं यावत्	25	16	1
2	अष्टोत्तरसहस्रकलशस्नपननिरूपणतः लग्नशुद्धिविचारं यावत्	25	16	1
3	प्रतिष्ठादिनकृत्यतः चतुर्थीकर्मादिविधिप्रयोगशास्त्रार्थवचनादिविचारं यावत्	20	13	1
Course Outcome		कालमुहूर्तनिर्णयमारभ्य मतान्तरबोधपूर्वकं होम-तत्त्वन्यास-स्नपनविधि-धान्याधिवासादि-विषयकविविधाचार्याभिप्रायबोधः ।		
References:		➤ प्रतिष्ठामौक्तिकम्, पं० लक्ष्मीशंकर गौरीशंकर शुक्ल, विनायक एजन्सी, श्रीरंग आशिष, वी. आर. होस्पिटल सम्मुखे, वडोदरा		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	03	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञवल्क्यस्मृतिः (व्यवहाराध्यायः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	याज्ञवल्क्यस्मृत्युक्तः व्यवहाराध्याये व्यवहारलक्षणम् । व्यवहारविषयाः । व्यवहारस्याष्टादशभेदाः । आदेय-अनादेयव्यवहाराः । व्यवहारस्य चत्वारः पादाः । असाधारण व्यवहाराणां ज्ञानम् । दायविभागादिनां ज्ञानम् । प्रकीर्णप्रकरणादिनां ज्ञानम् ।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE		Marks	Hours	Credits
1	याज्ञवल्क्यस्मृतिः, व्यवहाराध्यायः, साधारणव्यवहारतः लेख्यप्रकरणं यावत् (१-९४ श्लोकाः)		25	16	1
2	दिव्यप्रकरणतः वेतनादानप्रकरणं यावत् (९५-१९८ श्लोकाः)		20	13	1
3	प्रकीर्णप्रकरणं यावत् (१९९-३०७ श्लोकाः)		25	16	1
Course Outcome	याज्ञवल्क्यस्मृत्युक्तः व्यवहाराध्याये व्यवहारलक्षणम् । व्यवहारविषयाः । व्यवहारस्याष्टादशभेदाः । आदेय-अनादेयव्यवहाराः । व्यवहारस्य चत्वारः पादाः । असाधारणव्यवहाराणां ज्ञानम् । दायविभागादिनां ज्ञानम् । प्रकीर्णप्रकरणादिनां ज्ञानम् ।				
References:	➤				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshana
Semester	03	Marks	70
Subject	Sarvadarshan	Hours	45
Paper Name	मीमांसान्यायप्रकाशः (पूर्वार्धे आरादुपकारकपर्यन्तो भागः)	Credits	3
Paper No.	05	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- मीमांसादर्शनस्य परिचयहेतवे। - भारतीयदर्शनेषु मीमांसादर्शनस्य स्वरूपज्ञानाय। - मीमांसादर्शनरीत्या वाक्यार्थज्ञानस्य पद्धतिपरिचयाय। - मीमांसादर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अभिज्ञानार्थम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	धर्मलक्षणं विध्यर्थविचारश्च	२५	१६	१
2	विधेः चातुर्विध्यभागतः वाक्यप्रमाणपर्यन्तम्	२५	१६	१
3	प्रकरणप्रमाणातः आरादुपकारकपर्यन्तो भागः	२०	१३	१
Course Outcome	- मीमांसादर्शनस्य सङ्क्षेपेण परिचयः भवति। - मीमांसादर्शनस्य प्रमुखानां सिद्धान्तानां यथा विधिवादः, भावना इत्यादिसिद्धान्तानां ज्ञानं भवति। - मीमांसादर्शनानुसारं धर्मलक्षणम्, विधेश्च ज्ञानं जायते।			
References:	➤ न्यायबोधिनी, व्याख्याकार - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाशः, सम्पादकः - राधेश्याम चतुर्वेदी, चौखम्बा संस्कृत सीरिज, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाशः, व्याख्याकार - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाश-विमर्शः, कपिलदेव पाण्डेय, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshana
Semester	03	Marks	70
Subject	Sarvadarshan	Hours	45
Paper Name	न्यायसिद्धान्तमुक्तावली (आदितः पृथिवीनिरूपणान्ता)	Credits	3
Paper No.	06	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- सूक्ष्मतया विषयनिरूपणस्य शैल्याः अभिज्ञानार्थम्। - न्यायवैशेषिकदर्शनगतपारिभाषिकशब्दानाम् अर्थज्ञानाय। - संस्कृतस्य पठन-लेखन-श्रवणादीनां कौशल्यवर्धनार्थम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	मङ्गलश्लोकादारभ्य समवायनिरूपणपर्यन्ता	२५	१६	१
2	अभावनिरूपणमारभ्य पञ्चान्यथासिद्धिनिरूपणपर्यन्ता	२५	१६	१
3	द्रव्यसाधर्म्यादारभ्य पृथिवीनिरूपणान्ता	२०	१३	१
Course Outcome	- कारिकावलिसहितायाः मुक्तावल्याः अध्ययनम् अस्मिन् पत्रे भवति। - न्यायदर्शनस्य मङ्गलवादः, पदार्थपरिचयः, कारणनिरूपणम्, सङ्क्षेपेण गुणनिरूपणम् इत्यादिविषयाणां परिचयः भवति। - न्यायदर्शनानुसारं पृथिव्याः सम्पूर्णं विवरणं ज्ञातं भवति।			
References:	➤ न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - गजानन शास्त्री मुसलगाँवकर, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ➤ न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - राजाराम शुक्ल, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी ➤ न्यायसिद्धान्तमुक्तावली, व्याख्याकार - श्रीकृष्ण वल्लभाचार्य, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी ➤ भारतीय दर्शन आलोचन और अनुशीलन, लेखक - चन्द्रधर शर्मा, मोतीलाल बनारसीदास, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshana
Semester	03	Marks	70
Subject	Sarvadarshan	Hours	45
Paper Name	मीमांसान्यायप्रकाशः (पूर्वार्धे आरादुपकारकपर्यन्तो भागः)	Credits	3
Paper No.	07	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- मीमांसादर्शनस्य परिचयहेतवे। - भारतीयदर्शनेषु मीमांसादर्शनस्य स्वरूपज्ञानाय। - मीमांसादर्शनरीत्या वाक्यार्थज्ञानस्य पद्धतिपरिचयाय। - मीमांसादर्शनस्य पारिभाषिकपदानाम् अभिज्ञानार्थम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	धर्मलक्षणं विध्यर्थविचारश्च	२५	१६	१
2	विधेः चातुर्विध्यभागतः वाक्यप्रमाणपर्यन्तम्	२५	१६	१
3	प्रकरणप्रमाणातः आरादुपकारकपर्यन्तो भागः	२०	१३	१
Course Outcome	- मीमांसादर्शनस्य सङ्क्षेपेण परिचयः भवति। - मीमांसादर्शनस्य प्रमुखानां सिद्धान्तानां यथा विधिवादः, भावना इत्यादिसिद्धान्तानां ज्ञानं भवति। - मीमांसादर्शनानुसारं धर्मलक्षणम्, विधेश्च ज्ञानं जायते।			
References:	➤ न्यायबोधिनी, व्याख्याकार - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाशः, सम्पादकः - राधेश्याम चतुर्वेदी, चौखम्बा संस्कृत सीरिज, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाशः, व्याख्याकार - डा. दयाशंकर शास्त्री, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ➤ मीमांसान्यायप्रकाश-विमर्शः, कपिलदेव पाण्डेय, सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	03	Marks	70
Subject	अद्वैतवेदान्तः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05	Credits	3
Paper Code	-		

पञ्चदशी (षष्ठसप्तमप्रकरणे)

Course Objectives Student Teachers will be able to	•			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	षष्ठप्रकरणे १ तः १२१ श्लोकपर्यन्तम्	25	16	1
2	षष्ठप्रकरणे १२२ तः आन्तम्	25	16	1
3	सप्तमं प्रकरणम्	20	13	1
Course Outcome	•			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	03	Marks	70
Subject	अद्वैतवेदान्तः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

तैत्तिरीयोपनिषत्- आनन्दवल्ली भृगुवल्ली च (शाङ्करभाष्यसहिता)

Course Objectives Student Teachers will be able to	•			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ब्रह्मानन्दवल्ली	25	16	1
2	भृगुवल्यां प्रथमानुवाकतः षष्ठानुवाकं यावत्	25	16	1
3	भृगुवल्यां सप्तमानुवाकतः अन्तम्	20	13	1
Course Outcome	•			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	03	Marks	70
Subject	अद्वैतवेदान्तः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 07	Credits	3
Paper Code	-		

पञ्चदशी (षष्ठसप्तमप्रकरणे)

Course Objectives Student Teachers will be able to	•			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	षष्ठप्रकरणे १ तः १२१ श्लोकपर्यन्तम्	25	16	1
2	षष्ठप्रकरणे १२२ तः आन्तम्	25	16	1
3	सप्तमं प्रकरणम्	20	13	1
Course Outcome	•			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2022-23

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	3	Marks	70
Subject	Kriyatmak Sanskrit Shikshan	Hours	45
Paper Name	07	Credits	3
Paper Code	CE- 2.3.3		

Course Objectives Student Teachers will be able to	अस्य पाठ्यक्रमःस्य अध्ययनेन छात्राः – - संस्कृतसम्भाषणे कौशलं सम्पादयिष्यन्ति। - विभिन्नानां सुबन्तानां पदानां प्रयोगे कौशलं सम्पादयिष्यन्ति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	त्रिषु लिङ्गेषु अजन्त-हलन्तपदानां प्रथमा, द्वितीया च	25	16	1
2	त्रिषु लिङ्गेषु अजन्त-हलन्तपदानां तृतीया, चतुर्थी, पञ्चमी च	25	16	1
3	त्रिषु लिङ्गेषु अजन्त-हलन्तपदानां षष्ठी, सप्तमी च एवम् आत्मनेपदिनां धातूनां लट्-लकारः	20	13	1
Course Outcome	- संस्कृतसम्भाषणे कौशलसम्पादनम्। - विभिन्नानां सुबन्तानां पदानां प्रयोगे कौशलसम्पादनम्।			
References:	➤ Teach Yourself Sanskrit, द्वितीया दीक्षा (द्वौ खण्डौ), राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, सम्पादकः प्रो. वेम्पटी कुटुम्बशास्त्री। ➤ भाषाप्रवेशः द्वितीयः भागः, संस्कृतभारती, नवदेहली। ➤ गीतासोपानम्, द्वितीयः भागः, संस्कृतभारती, नवदेहली।			